



This is a PDF version of an item in New York University's Afghanistan Digital Library (<http://afghanistandl.nyu.edu/>). For more information about this item, copy and paste the "handle" URL above into a web browser.

When referring to or citing this item please use the "handle" URL and not this document or the URL from which you downloaded it.

All works presented on New York University's Afghanistan Digital Library website are, unless otherwise indicated, in the public domain. The images available on this website may be freely reproduced, distributed and transmitted by anyone for any purpose, commercial or non-commercial.

NYU Libraries, Digital Library Technical Services, dlts@nyu.edu

ad10899



زَکَامَةُ الْمَسَاكِينِ دولت علیه افغانستان

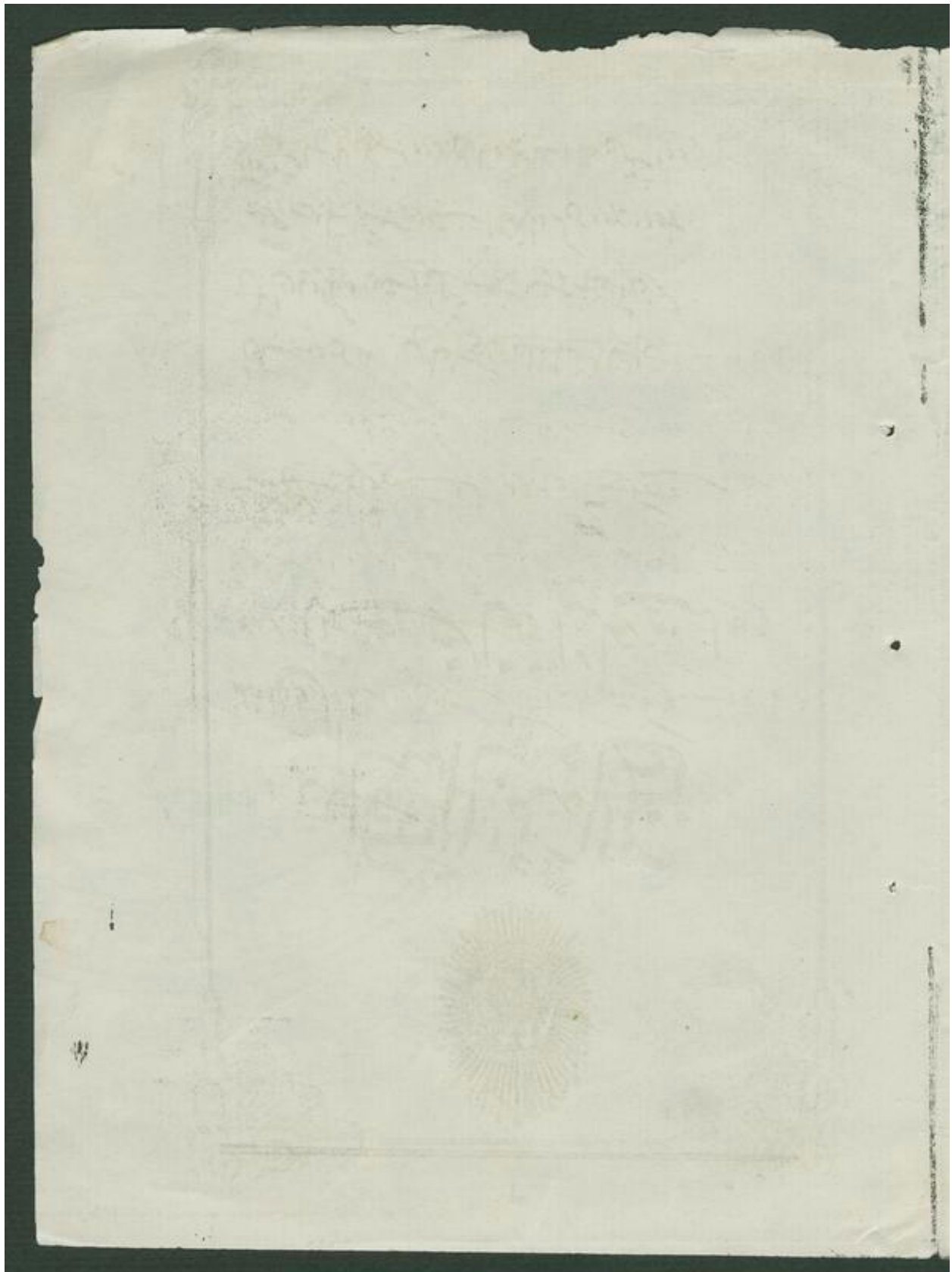
در مطبع شرکت رفیق زیور طبع پوشید

دار السلطنه کابل

یوم شنبه (۲۵) سنبله ۱۳۰۶

طبع دوم جلد (۲۰۰۰)

قیمت فی نسخه (۱۹ پول)





نظامنامه اساسی دولت علیہ افغانستان

(۱) — دولت علیہ افغانستان اداره امور داخله

و خارجه خود را به استقلال تامه حائز بوده
همه محلات و قطعات مملکت بزیارم و اراده سنیہ ملوکا
بصورت یک وجود واحد تشکیل می یابد و هیچ حیثیت
در اجزای مملکت تفریق کرده نمیشود .

(۲) — دین افغانستان دین مقدس اسلامی و مذهب سنی

عمومی آن مذهب منیف خفی است، و یگانه ایدان ابل
هندو، یهودی که در افغانستان به چشم بتادیه جزیه
و داشتن علامات ممیزه تابع بوده بشرطی که اساس و آداب

عمومیة را اخلال نکنند نیز تحت تأمین گرفته میشوند.
 (۳) — پای تخت مملکت افغانستان شهر کابل است ایالتی تائی
 مملکت افغانستان با مساوی بنظر حکومت هستند که هیچ امتیاز
 ایالتی شهر کابل نسبت بدگر شهر یا دقصبات مملکت محروسه افغانیه
 ندارند.

(۴) — بنا بر خدمات فوق العاده اعلی حضرت چهارمین که در راه ترقی
 و تعالی و استقلال ملت افغانیه ابراز نموده اند،
 ملت نجیب افغانستان متعهد میشوند که سلطنت افغانستان
 به اولاد این پادشاه ترقیخواه افغانیان به اصول اولادیت
 به انتخاب اعلی حضرت پادشاهی ایالتی ملت انتقال میکند
 و ذات ملوکانه در حین جلوس اریکه سلطنت بالمواجه
 اشرف ایالتی متعهد میشوند که مطابق شرع شریف و این
 نظامنامه اساسی اجرا و ادا امر حکومت نموده، استقلال
 افغانستان را رعایت براس و وطن ملت خود صدقت نمایند
 (۵) — ذات حضرت پادشاهی خادم و حامی دینی مسلمانان و حکومت

و پادشاه عموم تبعه افغانستان است .

(۴) — امور مملکت بذریعہ وزرای دولت کہ (بارزہ سنیتہ

انتخاب و تعیین میشوند) اداره میشود، و ہر کدام وزراء

مسؤل امور متعلقہ شان شناختہ میشوند، ازین سبب

ذات ہمایونی غیر مسؤل میباشند .

(۵) — در خطبہ یادکرنامہ پادشاہی ضرب سکہ بنام پادشاہ تعیین تہ

مناصب مطابق قوانین مخصوصہ و اعطای نشان

و انتخاب و تعیین صدر اعظم و دیگر ہیئت وزراء و عزل

و تبدیل شان و تصدیق نظامات عمومیہ و اعلان

مرغبت شان، و محافظہ و اجراء احکام شریعتیہ

و نظامیہ و فرماندانی عموم قوای عسکری افغانستان

و اعلان حرب و عقد صلحہ و علی العموم معاہدات

و لغو و تخفیف مجازات قانونیہ عموماً یا خصوصاً از

حقوق جلیلہ پادشاہی شمرده میشوند .

حقوق عمومی تبعه افغانستان

(۸) — همه افرادے که در مملکت افغانستان میباشند بلا تفریق

دینی و مذهبی تبعه افغانستان گفته میشوند، صفت

تابعیت افغانیه مطابق نظامنامه مخصوصه استحصال

و یا اضاعه کرده میشود .

(۹) — کافه تبعه افغانستان امور دینی و مذهبی نظامات سیاسی

دولت علیه خود پایبند و مقید بوده آزادی حقوق شخصی خود

مالک هستند .

(۱۰) — حریت شخصیه از هرگونه تعرض و مداخلت مصونست،

هیچ کس بدون امر شرعی و نظامات مقننه تحت توقیف

گرفته و مجازات کرده نمیشود، در افغانستان اصول

اسارت بالکل موقوف است، از زن مرد هیچکس

دیگرے را بطور اسارت استخدام کرده نمیتواند .

(۱۱) — مطبوعات اخبارات داخلیه مطابق نظامنامه مخصوص

آن آزاد میباشند، نشر اخبار فقط از حقوق حکومت یا

ایالتی تبعه افغانستان است، درباره مطبوعات خارجیه

دولت علیه افغانستان بعضی شرائط و قیود نهاده میشود.

(۱۳) - تبعه افغانستان مطابق نظامات موضوعه بر تجارت

و صنعت و زراعت هرگونه شرکتها کرده میتوانند.

(۱۴) - تبعه افغانستان مفرداً یا مجتمعاً اگر خلاف شریعت غا

ویا نظامات دولت از طرف ماورین یا دیگر کسی حرکت

در قمار می نماید ملاحظه کنند به اداره پاس دولت عرض می کنند

اگر در دو امر حکومتی مروجه شان به بازخواست است استماع

عرض شان پرداخت نمیشود، علی الترتیب بام فوق شان مستحق

نمایند، در صورتیکه بچیک بازخواست نکرد رأساً بخصم

اشراف پادشاهی عرض نموده میتوانند.

(۱۵) - امر تدبیر با کل آزاد است، مطابق نصاب معارف

مهر و تبعه افغانستان عموماً بطور عمومی و خصوصی بر اندرین

آزادی مجاز میباشد اما اشخاص اجنبی با استثنای نفی که بر

تعلیم استخدام می شوند، بدخل مملکت افغانستان به افتتاح
و اداره مکاتب مجاز نیستند.

(۱۵) — عموم مکاتب افغانستان در زیر نظارت و تقضیت حکومت

میشوند، حکومت به همه اسباب تدبیر که برای تربیت تعلیمیه
و ملیه همه تنایع افغانستان برسیاق انتظام و اتحاد میباشد
نظردقت می گیرد، اما اصول تعلیمیه که با مور اعتقادیه و مذمبیه
اهل ذمه و افراد مستأمنه تعلق دارد اخلال کرده نمی شود.

(۱۶) — کافه تبعه افغانستان بحضور شریعت و قوانین

دولت و حقوق و وظائف مملکت حق مساوات دارند.

(۱۷) — عموم تبعه افغانستان به اندازه قابلیت اتمیت شایان

در همه مأموریت یا به اندازه احتیاج دولت استخدام میشوند.

(۱۸) — مالیت و محصولات مقرر مطابق نظامنامه یا مخصوصه تبعه

افغانستان نسبت ثروت و اقتدارشان تعیین گرفته میشوند.

(۱۹) — در افغانستان هر شخص از مال ملک خودش که در تصرف

او باشد در امن میباشد اگر یکی ملکی بمقصد منافع عمومیه

- بکار دولت شود موافق نظامنامه مخصوصه آن و الا قیمت
آن را بصاحبش تا دین نموده، بعد ملک گرفته میتوانند.
- (۲۰) — مسکن و جای هر فرد تبعه افغانستان از هر گونه تعرض
مصنوعات و هیچ کس از طرف حکومت سازه بدون احکام
نظامات بخانه شخصی جبراً بلا استیذان داخل شده نمیتواند.
- (۲۱) — در محاکمه عدلیه عرض و داد عمومی مطابق شریعت اصول
محاکم حقوقیه و جزائیه فیصله کرده میشود.
- (۲۲) — مصادره و بیکار بالکل ممنوع است، اما کار و تکلیف
که در زمان محاربه پیشین مطابق نظامنامه مخصوصه
آن ازین قاعده مستثنی است.
- (۲۳) — خارج نظامات دولت از هیچ کس چیزی گرفته نمیشود.
- (۲۴) — شکنجه و دیگر انواع زجر تماماً موقوفست و خارج احکام شرع
شریف و نظامات دولت که موافق احکام شرعی
تنظیم یافته برای هیچ کس مجازات داده نمیشود.

* *
*

(وزراء)

(۲۵) — در افغانستان وظیفه اداره حکومت مفوض است به هیئت

وزراء و اداره مستقلمه در حین اجتماع هیئت وزراء ریاست

مجلس اذات ملوکانه ایفا می نمایند و اگر ذات شاهانه تشریف

نداشته باشند، صدر اعظم بوظیفه ریاست میپردازد،

و اگر صدر اعظم اثبات وجود نداشت، از جمله وزراء و فقیر

وزارت اول وظیفه ریاست را اجرا میدارد.

(۲۶) — وکیل که در حال غیاب یکی از وزراء تعیین میشود

عیناً اختیارات و حقوق همان وزیر را داراست.

(۲۷) — در هر سال قبل عید عمومی استقلال به یک روز مخصوص

که از طرف ذات شاهانه معین فرموده میشود در زیر ریاست

شهرداری یک دربار عالی انعقاد خواهد یافت، و در آن

مذکور مرکب است از رجال مامورین دولت اکابر اشرا فک

از طرف ذات شاهانه انتخاب شده باشند، در محراب

نظامنامه وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

آن هر وزير و مدير مستقلاً اجراءات و خدمات يكسال خود
شماره علناً بيان و ايفال خواهد نمود .

(۲۸) — صدر اعظم و ديگر وزراء از طرف قرين الشرف پادشاهي
انتخاب و تعيين ميشوند .

(۲۹) — مجلس وزراء مرجع امور مهمه داخلی و خارجي دولتست ، مذاکرات
مجلس وزراء و قراردادهاي که محتاج تصديق ميشوند ، بعد
امضای اعلىحضرت همايوني در معرض اجرا گذاشته ميشوند .

(۳۰) — وزراء امور مربوطه وزارت متعلقه خود را به اندازه
که در حوصله اختيارات خودشان است اجراء و مافوق
آنها آنچه را ساء بحضور شرف ملوکانه تقديم ميشود ، بحضور
اعلىحضرت پادشاهي و آنچه موافق تفصيل لائحہ وظائف
مجلس وزراء مواد متعلقه مجلس مذکور باشد بمجلس عالي وزراء
تقديم و القا مينمايند . مجلس وزراء در مواد مقدمه
موافق نظامنامه مخصوصه مجلس وزراء مذکوره و مباحث
نموده حل و فصل و آراء خود را امضای نمايند .

(۳۱) :- ہر یک از وزراء در سیاست عمومیہ دولت
مشتراً و در امور موظفہ وزارت متعلقہ خود خصوصاً
بمحضور اشرف ملوکانہ مسئول شناختہ میشوند .

(۳۲) :- در امورے کہ از محصور شایانہ بہ یکے از وزراء
و یا دیگر مامورین امر شفاہی شود، احکام تحریری آرا
بہ امضای ہمایونی حاصل دارند .

(۳۳) :- یکے از وزراء دولت اگر از روی وظیفہ
ماموریت شان تحت محاکمہ گرفتہ شوند، محاکمہ آنہا
بہ دیوان عالی عاید و راجع است، و اصول محاکمہ شان
موافق نظامنامہ مخصوصہ حل و فصل میگردد، و دیگر
دعاوی شخصیتہ وزراء کہ خارج وظیفہ ماموریت شان شد
مانند سائر علایا بہ محاکم عدلیہ مراجعت مینمایند .

(۳۴) :- وزیرے کہ از طرف دیوان عالی تحت اتہام می آید
اے نتیجہ محاکمہ وراثت شان از وظیفہ وزارت
معطل مینامند .

(۳۵) - مقدار وزارت و تشکیلات دواړو وظائف شان
در نظامنامه تشکیلات اساسیه توضیح یافته .

(مأمورین)

(۳۶) - با عموم مأمورین مطابق مواد ۱ که در نظامات مخصوصه
ایضاح گردیده ، بما مأموریتهایی که الیق و مناسب
باشند تعیین کرده میشوند ، و هیچیک از مأمورین تا زمانیکه
از وظیفه خود مستعفی نشوند ، و یا از سؤ و رفتار شان
موجب عزل نگردند ، و یا از طرف دولت بنادریکم
ضروری لازم تبدیل و موقوفی نباشند اصلاً
عزل و موقوف نمی شوند ، و مأمورین که حسن سلوک
و استقامت خدمت خود را ابراز نمایند استحقاق
ترقی رتبه و مأموریت مستمری را دارند .

(۳۷) - وظائف مأمورین در نظامات مخصوصه تعیین تفریق
گردیده هر مأمور بواسطه نظامنامه مخصوص از وظائف

موظفہ اش مسؤل سرشناختہ میشود .

(۳۸) — ہمہ مامورین علی المراتب در اطاعت امر مافوق شان موافق نظامات دولت مکلف و موظف ہستند و اگر از طرف امر مافوق آنها در اجراء کلام امر خلاف نظامات دولت اصرار شود، مامورین ماتحت شان بمرکز وزارت اطلاع نمایند، و ہر گاہ بدون اطلاع مرکز ادا امر خلاف قانون را اجرا کنند، آنها نیز مسؤل شناختہ میشوند.

مجالس مشاورہ شورائی

(۳۹) — در مرکز دار السلطنہ یک ہیئت شورای دولت و در نائب حکومتی و حکومتی پائی اعلیٰ و حکومتیہاے درجہ اول و دوم و سوم و علاقہ داری یک یک مجلس مشورہ موجود ہست .

(۴۰) — اعضاے مجالس مشاورہ و شورائے دولت از اعضاے طبیعیہ و اعضاے منتخبہ مرکب میباشند

(۴۱) — اعضاے طبیعیہ مجالس مشاورہ از مامورین کدر نظامات

تشکیلات اساسی توضیح یافته تشکیل میابد، و اعضا
 طبیعی شورای دولت با مساوی تعداد اعضا منتخب
 شوری را سزا از طرف قرین اشرف اعظمیت همایونی
 منتخب و تعیین کرده میشوند، اعضا منتخب تماماً از
 طرف ایالی معین و مقرر میشوند، در باب صورت انتخاب آنها
 در نظامنامه تشکیلات اساسی مواد جداگانه موجود است.
 (۴۲) — مجالس مشاوره و شورای دولت علاوه بر وظائف
 نظامنامه تشکیلات اساسی نشان داده شد بوظائف ملکی
 الف: — بر اترقی صناعات، تجارت، زراعت، معارف،
 همه تکالیفی که لازم به رسیدن بدولت عرض نمایند.
 ب: — در خصوص مالیات و خصوصیات و دیگر معاملات حکومت
 اگر مخالف اصول نظامات معاینه نمایند بمقصد اصلاح
 اینچنین امور بحکومت عرض الحاح نموده میتوانند.
 ج: — اگر در حقوقیکه موافق این نظامنامه بر ایالی داده شد
 از یک طرف اخلال اعضاء ملاحظه کنند در نزد حکومت

نظامنامه تشکیلات اساسی شورای معین و مقرر

صلاحیت عرض و استغاثه برادرند .
(۴۳) — فقرات که مجالس مشاوره ولایات و محالات بخصوصاً

و حکام عرض تقدیم نمایند، آنچه به اندازه اختیارات
نائب الحکومه و حکام باشد خودشان اجراء و مافوق آنرا
بوزارت متعلقه همان شعبه ارجاع میدهند، از وزارت
منوبه اش اگر لازم اجراء باشد اجراء نموده و الا بر وفق ماده
(۳۰) تمیل نمایند و اگر مسئله مواد قانونیه باشد،
بموجب قاعده (۴۲) این نظامنامه پردازند .

(۴۴) — در فقرات که از مجالس مشاوره برائے نائب الحکومه
و حکام محلی عرض میشود و از جانب آنها الی یک ماه نتیجه
و جواب برائے شان ظاهر نشود، مجالس مشاوره صلاحیت
دارند که شورائے دولت عرض حوالج خود را
بنمایند .

(۴۵) — شورائے دولت فقرات را که مجالس مشاوره شکایتاً
می نویسند، رای خود در آن باب نوشته بوزارت متعلقه

بهمان فقره اطلاع میدهد، اگر در اجرائی آن
از طرف وزارت معطلی واقع شود، شورای دولت آن
فقره را تقدیم حضور همایونی میتواند .

(۴۶) — نظامات دولت از طرف شورای دولت تدقیق گردید
به مجلس و زرار تقدیم میشود، و بعد تصویب مجلس وزراء
و منظوری حضور شاهانه در موقع اجرا میدراید.

(۴۷) — علاوه بر اعضائے طبیعی دائمی شورای دولت نامورین
ملکی از نایب الحکومه الی حکام اعلی و از منصب بدین عسکری

تالوا مشرک از ناموریت سبکدوش شده باشند
به استقامت شخصی که در تحت محاکمه بیایند در جملہ اعضاء طبیعی

شورای دولت موقتاً الی تعیین ناموریت شان داخل میشوند

(۴۸) — بودجه سالانہ را که بوزارت مالیه تنظیم و ترتیب میشود، مطابق

نظامنامه بودجه عمومی بشورای دولت تدقیق مینمایند.

(۴۹) — مقاولات و تعهدات که با اجانب میشود از طرف

شورای دولت مذاکره و تدقیق میگردد .

شورای دولت

محاکم

- (۵۰) — در محاکم عدلیه هر نوع محاکمات بطور علنی اجرا میشود،
بعضی فقراتی که در نظامنامه مخصوصه محاکم نشان
داده شده محاکمه آنرا قاضی بطور خفیه اجرا کرده میتواند.
- (۵۱) — در حضور محاکم هر کس براسه محافظه حقوق خود همه نظم
مشروع را پیش نهاد نموده میتواند.
- (۵۲) — محاکم عدلیه در رویت و فیصله دعوائی که داخل وظیفه
شان باشد، تعطیل و ماطله کرده نمیتوانند.
- (۵۳) — همه محاکم از هر گونه مداخلت آزاد هستند.
- (۵۴) — صنوف و درجات محاکم و صلاحیت شان نظامنامه
تشکیلات اساسی ایضاح یافته.
- (۵۵) — هیچکس خارج محاکم عدلیه براسه فیصله بعضی
فقرات مخصوصه یک محکمه فوق العاده تشکیل
داده نمیتواند.

دیوان عالی

(۵۶) — دیوان عالی خاص برائے محاکمہ وزراء دولت

عند الاقتصار موقتاً تشکیل میابد، و بعد ایفا و سرانجام

نمودن کارے که به او سپردہ شدہ فسخ میشود.

(۵۷) — طرز تشکل دیوان عالی و اصول محاکمہ در آن مطابق

نظامنامه مخصوص آن اجرا میشود.

امور مالیہ

(۵۸) — ہمہ محصولات دولت مطابق قانون مخصوص آن

اخذ کردہ میشود.

(۵۹) — ہر سال برائے واردات و مصارف دولت

یک بودجہ تنظیم کردہ میشود و این بودجہ برائے واردات

و مصارف دولت اساس بودہ، ہمہ واردات

و مصارف از روئے آن اخذ و صرف میشود.

- (۶۰) — بعد از تطبیق و اجراء بودجه سالانه یک محاسبه
قطعی تنظیم کرده میشود، و این محاسبه قطعی مقدار حقیقی
داردات و صرفیات این سال را حاوی میباشد.
- (۶۱) — براساس تحقیق و تدقیق اینکه (آیا واردات
و مصارفات دولت حقیقتاً موافق نظامنامه بودجه
ایفا گردیده است یا نه) یک دیوان سنجش تشکیل میابد
(در خصوص دیوان سنجش نظامنامه مخصوص موجود است).
- (۶۲) — براساس تنظیم محاسبه قطعی و براساس تنظیم بودجه و صورت
تطبیق و اجراء آن نظامنامه مخصوصه موجود است.

اداره ولایات

- (۶۳) — اصول اداره ولایات از سه قاعده اساسی متبنی است
توسیع مآذونیت، تفریق وظائف، تعیین مسئولیت
بنابر قواعد مذکور همه وظائف مأمورین ولایات مطابق
نظامات موضوعه تعیین و تفریق کرده شده است. و اختیار

- مأمورین نیز بر طبق نظامات مخصوصه محدود است، و هر مأمور
در وظائف خود علی المرتب و مافوقش مسئول شناخته میشود.
- (۶۴) — در ولایات از هر شعبه وزارت مأمورین جداگانه مقرر
هستند، افراد ایالتی براساس کار و انجام حوائج
خود ابتداء بمأمورین شعبات مراجعت نمایند.
- (۶۵) — اگر ارجاس کار ایالتی به مأموریتها نشود، و یا در باره
آنها مأمورین خلاف نظامات دولت رفتار نمایند، افراد
ایالتی از تعطیل کار و سوء رفتار آنها نزد مافوقشان عند
نزد نائب الحکومه یا و حکام اعلیٰ عرض استغاثه کرده و
تشنه میشوند.
- (۶۶) — تشکیل دوائر بلدیة و وظائف آن در نظامنامه مخصوص
توضیح یافته.
- (۶۷) — هرگاه در یک حصه مملکت آشغال و عصیان بغاوت که خلعت
عمومی باشد حس کرده شود، دولت اعلان حکومت عسکرية
مینماید، و اداره عسکرية تشکیل می یابد.

